ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1956

Vyhlásené: 01.08.1956 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

33

Ústavný zákon

z 31. júla 1956

o slovenských národných orgánoch

Vychádzajúc zo spoločenských premien, ku ktorým došlo v priebehu socialistickej výstavby na Slovensku a v celej Československej republike, a z princípu prehlbovania socialistického demokratizmu v štátnom a spoločenskom zriadení republiky a smerujúc k ďalšiemu rozvoju iniciatívy pracujúceho ľudu Slovenska, k uvoľneniu nových zdrojov rezerv hospodárstva Slovenska a k ďalšiemu upevneniu bratských vzťahov medzi národom českým a slovenským Národné zhromaždenie Československej republiky uznieslo sa na tomto ústavnom zákone:

Slovenská národná rada

§ 1

(1) Slovenská národná rada je národným orgánom štátnej moci na Slovensku.

(2) Sídlom Slovenskej národnej rady je Bratislava; prechodne možno zvolať Slovenskú národnú radu i na iné miesto.

§ 2
Do pôsobnosti Slovenskej národnej rady patrí najmä

uznášať sa na zákonoch Slovenskej národnej rady,
prerokúvať a schvaľovať plán rozvoja národného hospodárstva Slovenska,
prerokúvať a schvaľovať rozpočet Slovenska,
prerokúvať zprávy Sboru povereníkov a jednotlivých povereníkov o otázkach socialistickej výstavby na Slovensku,
zabezpečovať v duchu rovnoprávnosti priaznivé podmienky pre hospodársky a kultúrny život občanov maďarskej a ukrajinskej národnosti.

§ 3

Zákonodarnú právomoc vykonáva Slovenská národná rada vo veciach národnej alebo regionálnej povahy, pokiaľ na zabezpečenie plného hospodárskeho a kultúrneho rozvoja Slovenska vyžadujú osobitnú úpravu.

§ 4

(1) Poslanci Slovenskej národnej rady sú volení na Slovensku na dobu šesť rokov podľa volebných obvodov, a to jeden poslanec Slovenskej národnej rady na 35 000 obyvateľov.

(2) Voľby do Slovenskej národnej rady upravuje zákon Slovenskej národnej rady. Deň volieb určí Sbor povereníkov najneskoršie 60 dní vopred.

§ 5

(1) Slovenská národná rada overuje platnosť voľby jednotlivých poslancov Slovenskej národnej rady a rozhoduje o nezlučiteľnosti funkcie poslanca Slovenskej národnej rady s inou funkciou.

(2) Overenie sa má vykonať najneskoršie do šiestich mesiacov od ustavenia Slovenskej národnej rady alebo do troch mesiacov od toho dňa, keď poslanec zvolený doplňovacou voľbou zloží sľub.

§ 6

(1) Na prvej schôdzke Slovenskej národnej rady, na ktorej sa poslanec zúčastní, zloží tento sľub: „Sľubujem, že budem verný Československej republike, jej ľudovodemokratickému zriadeniu a odkazu Slovenského národného povstania. Budem zachovávať jej zákony a vykonávať svoj mandát podľa najlepšieho vedomia a svedomia na prospech ľudu a štátu.“

(2) Odopretie sľubu alebo sľub s výhradou majú samy osebe za následok stratu mandátu.

§ 7

(1) Poslanci Slovenskej národnej rady vykonávajú svoj mandát osobne. Môžu sa ho kedykoľvek vzdať.

(2) Majú na čas výkonu mandátu nárok na náhradu, ktorej výšku určuje zákon Slovenskej národnej rady.

(3) O výkone mandátu poslancov Slovenskej národnej rady, o ich imunite a o práve odoprieť svedectvo, o ich nároku na dovolenku a na náhradu ušlého zárobku, platia obdobne ustanovenia o poslancoch (§§ 44 až 47 a § 48 ods. 1 a 3 ústavy).

§ 8

(1) Slovenská národná rada si volí zo svojho stredu predsedníctvo o jedenástich členoch.

(2) Predsedníctvo Slovenskej národnej rady sa skladá z predsedu Slovenskej národnej rady, z podpredsedov a z ostatných členov.

(3) Predsedu Slovenskej národnej rady zastupuje niektorý z podpredsedov podľa ustanovení pracovného a rokovacieho poriadku.

§ 9

(1) Predsedníctvo Slovenskej národnej rady sa volí vždy na jeden rok. Voľba predsedu a podpredsedov Slovenskej národnej rady sa koná osobitným hlasovaním.

(2) Prvé voľby sa vykonajú hneď, len čo sa novozvolená Slovenská národná rada ustaví. Pri ďalších voľbách členovia predsedníctva podržujú svoje funkcie, kým sa nezvolí nové predsedníctvo. Ak uplynie volebné obdobie Slovenskej národnej rady, členovia predsedníctva podržia svoje funkcie, kým si nová Slovenská národná rada nezvolí svoje predsedníctvo, a platia pre nich naďalej obdobne ustanovenia §§ 43 až 47 a § 48 ods. 1 a 3 ústavy.

(3) Ak sa z akéhokoľvek dôvodu uprázdni miesto člena skôr, než sa skončí funkčné obdobie predsedníctva, koná sa na zvyšok obdobia doplňovacia voľba.

(4) Slovenská národná rada môže svoje predsedníctvo alebo jeho jednotlivých členov kedykoľvek odvolať.

§ 10

(1) Predsedníctvo Slovenskej národnej rady zvoláva Slovenskú národnú radu na zasadanie a vyhlasuje jej zasadanie za skončené. Na prvé zasadanie je povinné zvolať ju najneskoršie do 4 týždňov odo dňa volieb.

(2) Predsedníctvo Slovenskej národnej rady je povinné zvolávať Slovenskú národnú radu na zasadanie najmenej dvakrát do roka.

(3) Ak v čase, keď Slovenská národná rada nezasadá, žiada nadpolovičná väčšina poslancov Slovenskej národnej rady, uvádzajúc predmet rokovania, aby bola Slovenská národná rada zvolaná na zasadanie, je predsedníctvo Slovenskej národnej rady povinné zvolať zasadanie tak, aby sa Slovenská národná rada zišla do 14 dní od toho dňa, keď bude žiadosť podaná.

§ 11

(1) V čase, keď Slovenská národná rada z akéhokoľvek dôvodu nezasadá, zotrváva predsedníctvo Slovenskej národnej rady vo svojej funkcii (§ 9 ods. 2).

(2) V tomto čase predsedníctvo Slovenskej národnej rady vymenúva a odvoláva Sbor povereníkov a jeho jednotlivých členov a určuje, ktorý z nich riadi ktoré povereníctvo.

(3) Príslušné uznesenia predkladá predsedníctvo Slovenskej národnej rady najbližšej schôdzke Slovenskej národnej rady na prerokovanie a schválenie.

§ 12

(1) Základné zásady rokovania Slovenskej národnej rady, jej styky so Sborom povereníkov a navonok vôbec, upravuje zákon Slovenskej národnej rady o pracovnom a rokovacom poriadku Slovenskej národnej rady. Svoje vnútorné pomery a ďalšie pravidlá o svojom konaní môže si Slovenská národná rada upraviť v medziach tohto zákona vlastným uznesením.

(2) Schôdzky Slovenskej národnej rady vedie predseda alebo niektorý z podpredsedov.

(3) Schôdzky Slovenskej národnej rady sú spravidla verejné. Schôdzky neverejné sa môžu konať len v prípadoch určených pracovným a rokovacím poriadkom.

(4) Slovenská národná rada je spôsobilá sa uznášať, ak je prítomná aspoň polovica poslancov. Na platnosť uznesenia je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny prítomných.

§ 13

(1) Predseda i ostatní členovia Sboru povereníkov majú právo zúčastniť sa kedykoľvek na schôdzkach Slovenskej národnej rady alebo jej výborov. Má sa im udeliť slovo, kedykoľvek o to požiadajú.

(2) Ak o to požiada Slovenská národná rada, jej predsedníctvo alebo ktorýkoľvek jej výbor, člen Sboru povereníkov je povinný prísť osobne na schôdzku.

§ 14

Slovenská národná rada je oprávnená interpelovať predsedu i ostatných členov Sboru povereníkov vo veciach ich pôsobnosti. Predseda i ostatní členovia Sboru povereníkov sú povinní odpovedať na interpelácie poslancov Slovenskej národnej rady.

§ 15

(1) Návrhy zákonov Slovenskej národnej rady môžu vychádzať pri podmienkach určených pracovným a rokovacím poriadkom buď od Sboru povereníkov alebo od poslancov Slovenskej národnej rady.

(2) Ku každému návrhu zákona Slovenskej národnej rady má sa priložiť rozpočet o finančnom dosahu osnovy a návrh na úhradu potrebného nákladu, a to v súlade s rozpočtovým zákonom.

§ 16

Zákony Slovenskej národnej rady podpisuje predseda Slovenskej národnej rady, predseda Sboru povereníkov a poverenník, ktorému sa ukladá vykonanie.

§ 17

(1) Na platnosť zákona Slovenskej národnej rady je potrebné, aby bol vyhlásený, a to spôsobom, ako ustanovuje zákon Slovenskej národnej rady.

(2) Zákony Slovenskej národnej rady sa vyhlasujú touto vetou: „Slovenská národná rada sa uzniesla na tomto zákone.“

§ 18

Zákony Slovenskej národnej rady, pokiaľ odporujú ústave alebo ústavnému zákonu alebo prekračujú jej zákonodarnú právomoc, sú neplatné. O neplatnosti rozhoduje predsedníctvo Národného zhromaždenia.

Sbor povereníkov

§ 19

(1) Sbor povereníkov je národným orgánom moci vládnej a výkonnej na Slovensku.

(2) Sbor povereníkov riadi všetky odvetvia a úseky štátnej správy na Slovensku s výnimkou vecí, riadených vládou priamo na celom území štátu, ako sú najmä zahraničné veci, zahraničný obchod, národná obrana a železničná a letecká doprava. Pri tomto priamom riadení opiera sa vláda o spoluprácu so Sborom povereníkov.

(3) Sbor povereníkov je povolaný zabezpečovať plnenie úloh hospodárskej a kultúrnej výstavby na Slovensku.

Patrí mu najmä

vypracúvať návrh plánu rozvoja národného hospodárstva Slovenska a zabezpečovať jeho plnenie,

vypracúvať návrh rozpočtu Slovenska a zabezpečovať jeho plnenie,

disponovať v rámci úloh určených štátnym plánom materiálnymi a finančnými prostriedkami, potrebnými na hospodárne vykonávanie plánu rozvoja národného hospodárstva Slovenska,

riadiť a zjednocovať prácu povereníctiev,

riadiť a zjednocovať prácu národných výborov na Slovensku a prácu ich rád s právom preskúmavať a meniť alebo rušiť uznesenia a opatrenia národných výborov a ich rád,

riadiť vypracovanie a vykonávanie miestnych plánov rozvoja a miestnych rozpočtov,

zabezpečovať verejný poriadok, ochranu práv občanov a záujmy štátu,

predkladať Slovenskej národnej rade návrhy zákonov Slovenskej národnej rady (§ 15) a zprávy Sboru povereníkov o zásadných otázkach socialistickej výstavby na Slovensku,

vydávať nariadenia Sboru povereníkov (§ 25),

v rámci svojej pôsobnosti vymenúvať a odvolávať pracovníkov, a pokiaľ ide o vymenovania uskutočňované prezidentom republiky, podávať vláde príslušné návrhy,

sledovať a kontrolovať prácu podnikov a zariadení riadených na Slovensku priamo ministerstvami a pomáhať pri plnení ich úloh.

§ 20

(1) Sbor povereníkov sa skladá z predsedu, z podpredsedov a z ostatných členov (povereníkov).

(2) Pravidelným sídlom Sboru povereníkov je Bratislava.

(3) Povereníctva sa zriaďujú a zrušujú zákonom alebo vládnym nariadením, vydaným podľa ústavného zákona č. 47/1950 Zb.

(4) Sbor povereníkov rozhoduje v sbore, ktorý je schopný sa uznášať, ak je prítomná aspoň polovica členov.

§ 21

Sbor povereníkov a jeho jednotlivých členov vymenúva a odvoláva Slovenská národná rada; ona tiež určuje, ktorý z nich riadi ktoré povereníctvo.

§ 22

Členovia Sboru povereníkov skladajú do rúk predsedu Slovenskej národnej rady tento sľub: „Sľubujem, že budem verný Československej republike, jej ľudovodemokratickému zriadeniu a odkazu Slovenského národného povstania. Svoje povinnosti budem plniť svedomite podľa vôle ľudu a v záujme ľudu a štátu. Budem zachovávať ústavné a iné zákony, ako aj nariadenia a smernice vlády.“

§ 23

Sbor povereníkov i jeho členovia sú zodpovední Slovenskej národnej rade a sú povinní skladať jej účty z celej svojej činnosti.

§ 24

(1) Sbor povereníkov i jeho členovia sa vo svojej činnosti spravujú zásadnými smernicami vlády. Taktiež jednotliví povereníci sa spravujú zásadnými smernicami kompetentných ministrov.

(2) Vláda vymedzí okruh otázok, u ktorého určí štátnym plánom iba hlavné úlohy a určí základných ukazovateľov; v týchto veciach za predpokladu splnenia hlavných úloh a základných ukazovateľov rozhoduje Sbor povereníkov a povereníctva s konečnou platnosťou a so zodpovednosťou voči Slovenskej národnej rade. Pôjde najmä o otázky na úseku školstva a kultúry, zdravotníctva, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva, miestneho hospodárstva, potravinárskeho priemyslu a výkupu pôdohospodárskych výrobkov a vodného hospodárstva.

(3) Ak je uznesenie Sboru povereníkov alebo opatrenie povereníka v rozpore so zákonom alebo zásadnými smernicami vlády, je vláda oprávnená takéto uznesenie alebo opatrenie zrušiť.

§ 25

(1) Sbor povereníkov (povereníci) vydáva na vykonanie zákonov Slovenskej národnej rady nariadenia.

(2) O rozsahu nariaďovacej právomoci Sboru povereníkov (povereníkov) a o spôsobe podpisovania nariadení platia obdobne ustanovenia § 90 ústavy.

Ustanovenia spoločné a záverečné

§ 26

Nariadenia vlády a ministrov vydávané na vykonanie zákonov (§ 90 ústavy) sú platné na celom území štátu.

§ 27

Týmto ústavným zákonom sa nahradzujú ustanovenia piatej kapitoly ústavy. Taktiež sa nahradzujú i všetky ostatné ustanovenia ústavy a ústavných zákonov, pokiaľ upravujú veci odchylne od tohto ústavného zákona.

§ 28

Tento ústavný zákon nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia; vykonajú ho všetci členovia vlády.

Zápotocký v. r.

Fierlinger v. r.

Široký v. r.

Dolanský v. r.

Kopecký v. r.

Inž. Jankovcová v. r.

Poláček v. r.

Barák v. r.

Inž. Šimůnek v. r.

Dr. Kyselý v. r.

Plojhar v. r.

Dr. Šlechta v. r.

Bakuľa v. r.

David v. r.

Ďuriš v. r.

Krajčír v. r.

Krosnář v. r.

Machačová v. r.

Dr. Nejedlý v. r.

Tesla v. r.

Uher v. r.

Beran v. r.

Jonáš v. r.

Reitmajer v. r.

Dr. Škoda v. r.

Bukal v. r.

Dvořák v. r.

Dr. Kahuda v. r.

Gen. pluk. Lomský v. r.

Dr. Neuman v. r.

Ouzký v. r.

Pospíšil v. r.

Inž. Púčik v. r.

Dr. Vlasák v. r.

Zatloukal v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.